

Overordnet om KPMGs rapport

Undersøkelsen KPMG har gjennomført av Forandringsfabrikken (FF) svarer på andre spørsmål enn de som er stilt i mandatet og er metodisk svak. Vi kan belegge disse vurderingene på en systematisk og transparent måte.

FFs holdning til kritikken

Vårt utgangspunkt i møte med kritikken av FF er at «alt er sant». Det finnes ungdommer som har vært med i FF og hatt negative opplevelser som burde vært unngått og håndtert på en annen måte. Det er også ansatte som har opplevd sider av arbeidsmiljøet som kritikkverdige og der det siden har blitt gjort endringer. Samtidig er det et stort antall ungdommer som opplever (og har opplevd) at FF er det viktigste og mest meningsbærende som har skjedd dem i livet, og alle nåværende ansatte er svært fornøyde med arbeidsplassen.

FFs styre og tidligere daglig leder har i flere sammenhenger, fra mediekritikken startet og til nå, uforbeholdent beklaget de negative erfaringene noen har hatt. Vi har også tillitsfullt samhandlet med Bufdir og KPMG for å få saken belyst så godt som mulig. Prosessen har også skapt læring, og vi har forsterket og forbedret flere sider ved FFs arbeid.

FFs vurdering av rapporten

KPMG er bedt om å svare på:

- Om metodene FF bruker når de samler barns erfaringer og råd, er troverdige, og følgelig – om funnene er etterrettelige.
- Om det foreligger tilfredsstillende rutiner, etiske retningslinjer, samtykker mm. for involvering av barn og unge i FFs arbeid, og om barnas trygghet har blitt ivaretatt.

KPMG har imidlertid gjort et annet spørsmål til sin hovedsak:

- Om erfaringene fra kritiske ungdommer og tidligere ansatte er troverdige.

Rapporten gir i all hovedsak FFs metoder og funn i undersøkelsene et godkjentstempel, men gir kritikk særlig for hendelser i forbindelse med ungdommers sceneopptredener.

Rapporten gir imidlertid ikke svar på om de negative erfaringene er representative for helheten, om de er en konsekvens av systemfeil (bl.a. utilfredsstillende rutiner) – eller om organisasjonen har lært av feil og gjort endringer som reduserer risiko for uheldige hendelser. KPMG redegjør heller ikke for utvalg, representativitet, intervjuguide, datahåndtering, alternative hypoteser, vurdering av alvorlighetsgrad, avveining, vekting eller hvordan de kommer fra premisser til konklusjon. Følgelig fremstår KPMGs metode som «hemmelig» og konklusjonene må i stor grad sies å representere synsing. Det fremlegges ikke noe faktagrunnlag som gjør det mulig å gi en kritisk og konstruktiv vurdering av organisasjonens håndtering av barn og unges deltakelse i FFs arbeid. En rekke sterke påstander fremføres uten henvisning til annet enn KPMGs egen oppfatning.

Rapporten gir heller ingen vurdering av konteksten eller risikobildet. Det reflekteres eksempelvis ikke over hvorvidt FF har drevet viktig nybrottsarbeid på et krevende felt, om det er mulig å eliminere risiko helt eller over omfanget av FFs arbeid over år. Det er følgelig umulig å sette «funnene» inn i sin rette sammenheng.

Det finnes metoder for tilsyn i Norge, både systemvurdering og hendelsesbaserte tilsyn. Juridiske fag har også allment kjente kvalitetskrav til granskinger. Dertil er vanlige metoder for evalueringer og forskning er godt kjent. Det er vår vurdering at KPMG ikke har brukt slike fremgangsmåter.

FFs syn på prosessen

En organisasjon som blir utsatt for kritikk i en mediastorm, og der myndighetene raskt stopper alle midler organisasjonen har fått tildelt etter vanlige søknadsprosesser, tvinges i kne. Det var derfor vanskelig at det tok så vidt lang tid for KPMG å komme i gang. Prosessen underveis har vært omfattende, men har hatt et tillitsfullt preg fra vår side.

Det såkalte faktagrunnlaget som ble fremlagt for FF ca. to uker før rapporten skulle ferdigstilles, var rotete, dårlig skrevet og uklart. Det var umulig å forstå hva det var KPMG anså som fakta og hva FF skulle utøve sin rett til kontradiksjon i forhold til. Vi sendte derfor begrunnet bekymringsmelding både til KPMG og Bufdir, i tillegg til et omfattende tilsvar til det som i hovedsak var en samling av sitater.

Styrets leder og nestleder møtte med Bufdir den 7.12.22 der agendaen var at Bufdir skulle gi sin vurdering av rapporten, FF skulle gi sin vurdering og at det så skulle orienteres om videre prosess. Det møtte fem direktører og én saksbehandler. Bufdirs korte vurdering var at rapporten er av god kvalitet og har alvorlige funn. FF fremla sin vurdering omtrent som i dette notatet. Konklusjoner ville bli meddelt 13.12.22. Det var ikke lagt opp til noen dialog og møtet varte 45 minutter.

Styret syn på FF i 2022

Styret i FF har en bredt sammensatt kompetanse fra akademia, ledelse, forvaltning, tilsyn og næringsliv. Vi er selvsagt part i saken. Vi er imidlertid først og fremst opptatt av å fremme stiftelsens formål: at barn og unges erfaringer med de tjenestene vi tilbyr dem, skal brukes til stadig å forbedre tjenestene og til å styrke utdanningene av gode fagfolk. Barn har rett til å bli hørt og påvirke. Deres innsikter – hva enten det gjelder barnevern, helsetjenester, skole eller fra andre viktige arenaer der barn ferdes – har en åpenbar verdi for de som er ansvarlige for tjenesteutviklingen.

Forandringsfabrikken er i dag en godt drevet organisasjon som driver et uhyre viktig arbeid på samfunnsområder som trenger å kjenne til barns erfaringer og råd. Vi kan dokumentere at organisasjonen har alle nødvendige rutiner og retningslinjer på plass, følger avtalte prosedyrer og skaper en stor mengde viktige resultater som er til nytte for forvaltningen, lokal ledelse, utdanning mm. FF arbeider systematisk for å minimere risiko for uønskede hendelser, har lært av erfaring og kritikk, og engasjerer hundrevis av barn i et nettverk der de får bidra, ikke bare med innsikt, men også i det viktige formidlingsarbeidet. Vi kan også dokumentere at de mer enn 200 ungdommene som nå er aktive, opplever stolthet og mening i arbeidet, og føler seg godt ivaretatt. Alle ansatte, gjennom medarbeider-undersøkelser og i vanlige medvirkningsprosesser uttrykker stor tilfredshet med arbeidsplassen.

Både styret og organisasjonen er opptatt av å komme videre. Vi vil likevel engasjere oss i en offentlig debatt dersom KPMGs rapport vil bli tillagt avgjørende vekt av myndighetene. Det er selvsagt Davids kamp mot Goliat, men mye står på spill med tanke på realisering av barns rettigheter. I tillegg har denne prosessen krav på alminnelig interesse langt ut over Forandringsfabrikkens virke.